

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/180/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616205840
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4616205840.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou so sídlom Slnecná 765/3, 900 45 Malinovo, proti žalovanému: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. Y. XX, XXX XX T., o zaplatenie sumy 984 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 5C/265/2016-55 zo dňa 09.01.2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 22.12.2010 do zaplatenia v splátkach po 20 eur mesačne splatných do 25. dňa daného mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok a exekúcie, a vo zvyšku žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 37 ods. 1, § 42, § 52, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2, 3, 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“). O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, pretože žalobca mal v konaní úspech 50,80 % a žalovaný 49,20 %. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 984 eur s príslušenstvom z dôvodu, že dňa 29.01.2010 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 500 eur a žalovaný sa zaviazal úver splácať v 12 mesačných splátkach po 82 eur počnúc dňom 14.02.2010 a zaplatiť aj príslušný poplatok vo výške 484 eur. Žalovaný však svoj záväzok neplnil riadne a včas a dlh stal splatným. Dňa 31.01.2011 žalobca podal aj trestné oznámenie vo veci podozrenia zo spáchania prečinu úverového podvodu, lebo žalovaný uzavrel zmluvu o úvere v úmysle ju vôbec nesplácať a po uzavretí zmluvy žiadnu splátku nezaplatil. Žalovaný požiadal o splácanie dlhu v mesačných splátkach po 20 eur dôvodu zlej finančnej situácie.

2. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný pri uzatváraní predmetnej zmluvy o úvere bol v postavení spotrebiteľa, preto je táto zmluva zmluvou spotrebiteľskou, ktorá je upravená osobitnou právnou úpravou. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že predmetná zmluva neobsahuje povinné údaje v zmysle § 4 písm. d),g),h),i),j),k) zákona o spotrebiteľských úveroch, t. j. adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok, pričom podľa odseku 3 tohto ustanovenia, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje vyššie uvedené náležitosti podľa § 4 ods. 2, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

3. Ďalej súd zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany č. k. 2T/92/2011-41 zo dňa 04.07.2011, právoplatným dňa 02.08.2011, bol žalovaný uznaný vinným, že dňa 29.01.2010 podpísal predmetnú zmluvu o úvere, ktorou sa zaviazal poskytnutý úver vo výške 500 eur splatiť 12 mesačnými splátkami vo výške 82 eur, hoci vedel, že predmetné splátky splácať nebude a týmto svojim konaním seba obohatil o sumu zodpovedajúcu poskytnutému úveru, žalobcu uviedol do omylu a spôsobil mu tak škodu v celkovej výške 984 eur, teda spáchal prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodeného (žalobcu) s jeho nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Na základe tejto skutočnosti predmetná zmluva o úvere je neplatným právnym úkonom v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu 500 eur, a z toho dôvodu je túto sumu žalovaný povinný vydať žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi len sumu poskytnutého úveru vo výške 500 eur s 5% úrokom z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pretože žalovaný sa dostal do omeškania s plnením dlhu odo dňa 22.12.2010. Žalobcovi z titulu neplatnosti právneho úkonu nevznikla žiadna škoda v zmysle § 42 Občianskeho zákona, preto súd žalobu vo zvyšku zamietol.

4. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že zmluva o úvere bola uzatvorená podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, preto ju nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Predmetná zmluva je absolútnym obchodom, a teda nie je možné aplikovať iné právne predpisy ako Obchodný zákonník. Žalovaný navyše v zmluve o úvere uviedol a aj osobitne podpísal, že poskytované prostriedky využije na účel zamestnania, čím bol vyňatý z pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ. Žalobca poukázal aj na niektoré rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV a uviedol, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok, čo potvrdil svojim podpisom.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu požiadal o splátkový kalendár vo výške 20 eur mesačne, pretože jeho finančná situácia mu neumožňuje platiť vyššiu sumu.

6. Žalobca k tomu uviedol, že po uzatvorení zmluvy o úvere žalovaný neuhradil ani jednu splátku, a to ani po splatnosti dlhu, ktorá nastala dňa 22.12.2010. Nevyužil ani možnosť požiadať o posun splátkového kalendára a je zrejmé, že nemal snahu splácať dlh postupne. Žalovaný by mal dlh splácať splátkami minimálne vo výške 50 eur mesačne.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Prvý výrok rozsudku, ktorým súd žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 500 eur s 5% úrokom z omeškania od 22.12.2010 do zaplatenia v stanovených splátkach, v dôsledku absencie odvolania nadobudol právoplatnosť.

8. Predmetom sporu podľa obsahu spisu je zaplatenie sumy 984 eur s príslušenstvom na podklade zmluvy o úvere, v zmysle ktorej poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 500 eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť sumu 500 eur spolu s príslušným poplatkom vo výške 484 eur v 12 mesačných splátkach po 82 eur od 14.02.2010, pričom celková výška dlhu podľa žalobcu bola 984 eur. Žalovaný dlh riadne nespĺcal a žalobca podal na neho trestné oznámenie; následne bol v trestnom konaní uznaný za vinného z prečinu podvodu, ktorým žalobcovi spôsobil škodu. Žalobca z právneho hľadiska svoju

žalobu nezdôvodnil a neuviedol, že by si žalovanú sumu uplatnil z titulu náhrady škody, nehovoriac o ušlom zisku; poukázal na konkrétny obsah zmluvy o úvere a na právoplatný trestný rozkaz vo vzťahu k žalovanému, ktorý porušil právnu povinnosť a spáchal prečin, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uvádzal znenie zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý predpisuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom zároveň konštatoval, že pri nedodržaní všetkých náležitostí sa daná zmluva považuje za zmluvu bezúročnú a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 zákona). Na druhej strane však zhodnotil, že v dôsledku trestnej činnosti žalovaného je zmluva o úvere absolútne neplatným právnym úkonom a v dôsledku toho má žalobca právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, t. j. sumy úveru 500 eur s úrokmi z omeškania odo dňa, kedy sa žalovaný do omeškania dostal, v súlade s ustanovením § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka.

9. Súd prvej inštancie v tejto veci správne posúdil zmluvu o úvere uzatvorenú dňa 29.01.2010 ako zmluvu spotrebiteľskú bez ohľadu na tvrdenie žalobcu, že žalovanému bol úver poskytnutý na účel zamestnania, kedy by sa úver za spotrebiteľský nepovažoval (§ 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Je nepochybné, že medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená zmluva o úvere s odkazom na ustanovenia Obchodného zákonníka, ktorá má povahu tzv. absolútneho obchodu. Zároveň však ide aj o spotrebiteľský právny vzťah upravený v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože na danú zmluvu sa vzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Podľa odvolacieho súdu spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere bol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv v praxi je poväčšine to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Predložená zmluva o úvere je predtlačenu formulárovou (typovou) zmluvou, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami sú žalobca ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a žalovaný ako fyzická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je teda spotrebiteľom. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že v zmluve bolo vyznačené, že finančné prostriedky sa poskytujú na výkon zamestnania, keď aj z rozhodovacej praxe súdov je známe, že tieto úvery neboli poskytované na výkon zamestnania, pričom údaje do zmluvy zapisoval pracovník spoločnosti, ktorý cielene uvádzal takýto účel poskytnutia úveru s cieľom, aby sa zmluva neposudzovala ako spotrebiteľská. Žalobca v tomto smere v prvoinštančnom konaní neposkytol žiadne dôkazy na posúdenie okolnosti, aký význam mal úver pre žalovaného z hľadiska jeho zamestnania, a tak odvolací súd zaznačenie príslušnej kolónky v predtlačenej formuláre zmluvy nepovažoval za právne významné.

10. Úverová zmluva z formálneho hľadiska neobsahuje všetky podstatné náležitosti, t.j. neobsahuje všetky náležitosti právneho úkonu v súlade s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch tak, ako to uviedol v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie. Zároveň odvolací súd neuznal za právne významné tvrdenie žalobcu, že ide výlučne o obchodnoprávny vzťah, pretože pri nepreukázanom poskytnutí úveru na účely zamestnania jednoznačne ide o vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorý sa prednostne aplikujú ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj ustanovenie § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Podľa tohto ustanovenia: (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Zmluva je vo všeobecnosti dvojstranný (prípadne viacstranný) právny úkon, ktorý vzniká konsenzom, t.j. úplným a bezpodmienečným prijatím (akceptáciou) návrhu na uzavretie zmluvy. Návrh zmluvy (oferta) i jeho prijatie (akceptácia) sú jednostranné adresované právne úkony. I pre tieto jednotlivé jednostranné právne úkony platí, že musia spĺňať náležitosti požadované Občianskym zákonníkom všeobecne, a to náležitosti osoby, náležitosti vôle, prejavu, pomeru vôle a prejavu a náležitosti predmetu právneho úkonu. Predmet právneho úkonu musí byť možný a dovolený. Pri určení neplatnosti zmluvy ako právneho úkonu súd preskúmava zmluvu zo všetkých hľadísk, na ktoré Občiansky zákonník viaže všeobecnú platnosť právnych úkonov (§ 34 a nasl.). Pri posudzovaní dôvodov neplatnosti zmluvy je potrebné rozlišovať medzi dôvodmi neplatnosti, ktoré musia byť stranou tvrdené (napr. nedostatok slobody, vážnosti, rozpor s dobrými mravmi, prípadne omyl) a ostatnými, ktoré sú aj bez tvrdenia strán evidentné a na ktoré súd

prihliada z úradnej povinnosti (nedostatok formy, neurčitosť, nespôsobilosť subjektu zmluvu uzavrieť, rozpor so zákonom a pod.).

12. V súvislosti s posúdením náležitostí zmluvy o úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia zmluvy, bolo dôležité prijať záver, že predmetná zmluva skutočne neobsahuje všetky zákonom vyžadované údaje, ako to správne uviedol aj súd prvej inštancie. Táto skutočnosť v konečnom dôsledku spôsobila, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom absencia týchto údajov v zmluve nespôsobuje sama o sebe jej neplatnosť. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie o tom, že zmluva o úvere neobsahovala všetky zákonné náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (napríklad konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov, priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok). Z toho dôvodu sa úver podľa § 4 ods. 3 druhej vety tohto zákona považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd preto konštatoval, že už len na základe toho žalobca nemal právo od žalovaného požadovať aj poplatky navyše a z toho dôvodu súd prvej inštancie zaviažuc žalovaného len na sumu poskytnutej istiny s príslušným úrokom z omeškania (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka) správne žalobu zamietol. Pri závere, ktorý prezentoval v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie ohľadom neplatnosti zmluvy o úvere a o povinnosti vydania bezdôvodného obohatenia na podklade ustanovenia § 37, § 39 a § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka je výsledok rozhodnutia súdu rovnaký, t. j. aj v takom prípade by mal žalobca právo len na vydanie sumy, ktorou sa žalovaný obohatil, t. j. sumy 500 eur s príslušným úrokom z omeškania.

13. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti považoval za vecne správny práve z dôvodu, že žalobcovi nevzniklo právo na zaplatenie poplatku v sume 484 eur s príslušenstvom podľa § 4 ods. 3 druhej vety zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý v odôvodnení rozsudku citoval aj prvoinštančný súd. Preto tento rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).